

lentő deszkákra. Innen merész ívben lendül előre pályája. A siker állandó kísérője a jó megjelenésű fiatal színésznek, aki csakhamar Nagyváradra kerül Somogyi igazgató társulatához, ahol egy csapásra hódítja meg a kényes ízlésű közönséget. Sikert-sikerre halmoz és mikor Beóthy László, a Király Színház igazgatója Budapestre szerződteti, a Király Színház híres gárdájában is az elsők közé kerül. Ebben az időben Kacsóh Pongrác, »János vitéz«-e dominálta a Király Színház műsorát és egész Budapest lángolt Fedák Sári nagyszerű alakításáért, aki belefáradva a folytonos játéka — a darab kétszázadik előadása után — egy pár napi pihenés után vágyott. A darab azonban még a siker zenitjén állott és az okos színházi politika nem tartotta helyesnek, hogy a darab előadásának diadalmas sorozatát megszakítsa. Fedák szerepét tehát Horváth Kálmán vette át, aki annyi új, eredeti színnel gazdagította Kukorica Jancsi szerepét; ő is 116-szor játszotta el egyfolytában — táblás házak tomboló sikere mellett. — Sikerét fokozta Kada Elek: »Helyreasszony« c. népszínművében és együtt ünnepelték Blahánéval, mint Budapest kedvencét. A Király Színháztól a Magyar Színház hódította el a népszerű kedvencet és a »Vig özvegy« Danillójában újabb döntő sikert aratott; majd mikor Zilahy Gyula, a Nemzeti Színház művésze, került a debreceni színház élére, mint igazgató, hallatlanul magas gageval Horváth Kálmánt Debrecenbe szerződtette. Széles terjedelmű játékskálája tulajdonképpen itt érvényesült a legfényesebben, amennyiben a régi klasszikus operettekben is csillogtathatta tudását. »Rip van Winkle«, a »Cornevillei harangok« Henry márkija, a »Boszorkányvár« Andrisa mai napig is felérhetetlen alakításai Horváth Kálmánnak a debreceni közönség szemében. 1918 szept. 1-én átveszi az Ungvár—Munkács—Beregszász városokból álló színikerület igazgatását és 1927-ig, tehát a cseh imperium alatt is, nagyszerű produktív munkát végez. Mint színigazgató valóban nagy kulturmunkát végzett, amennyiben a négy hónapos ungvári saison alatt 8 operai előadást tartott. Híres volt, mint »beugró« színész

és ezt a tehetségét a legfényesebben dokumentálta Budapesten, a Városi Színházban, amikor is a Smetana-centennárium díszelőadása alkalmával a beteg Venczell Béla szerepét az előadás délutánján vette át az »Eladott menyasszony« c. operában és este a legfényesebben állotta meg helyét. Horváth Kálmán a régi nagyszerű színészgárda hagyományait istápolta, aki a színházat templomnak, a színpadot pedig oltárnak tekintette és mindig a legjobb tudásával áldozott az oltár előtt...

(Adorján László.)

Horváth Károly, (széplaki, Petrichovich), színműfordító, sz. 1776. aug. 25-én, megh. 1830. jún. 15-én. Az unitárius egyház főgondnoka volt. Nagy magánkönyvtárt gyűjtött össze, melyhez hasonló Erdélyben csak a gróf Teleki- és a Bruckenthal-féle könyvtár volt. Kolozsvárt nagy lelkesedéssel fogott hozzá, mint egész ifjú tanuló a színházi daraboknak németből magyarra való fordításához, melyek oly jól sikerültek, hogy azokat többször nagy sikerrel adták elő. Ilyenek voltak: »Salisbury Adelheid«, »Határtalan bosszúállás«, »A megbántatott jó feleség vagy Júlia és Biléman«, »Az aranycsinálók«, stb.

Horváth Károly, színész, sz. 1882. jan. 3-án, Besztercén, megh. 1906-ban.

Horváth László, színész, sz. 1896-ban, Szatmárnémetin. 1924-ben a Vig-színház tagja.

Horváth László, színész, sz. 1900. márc. 22-én, Sopronban. Színpadra lépett 1923. júl. havában.

Horváth Laura, színésznő, színpadra lépett 1870-ben.

Horváth Lázár, (széplaki Petrichovich), hírlapíró, a M. Tud. Akadémia lev. tagja, sz. 1807. máj. 17-én, Kolozsvárt, megh. 1851. febr. 5-én, Bécsben. Tanulmányait Kolozsvárott végezte. 1834-ben az irodalom terére lépett. 1843-ban a »Honderű« szerkesztője volt. Színműfordításai: »Egy nyugodalmas nap«, vj. 1 felv. Angolból szabadon magyarítva először adta Pesten, 1844. nov. 9. »Manfréd«,